

VOL AMBITIES

Ambitiedocument 2012 - 2016

Missie

De Nederlandse Montessori Vereniging (NMV) heeft als missie: het bevorderen en (doen) ontwikkelen van opvoeding en onderwijs volgens de beginselen en werkwijzen van Maria Montessori en het bevorderen en bewaken van de kwaliteit van montessori opvoeding en onderwijs

De Nederlandse Montessorivereniging (NMV) is een vereniging voor en van de leden. De NMV organiseert zaken voor de leden. Tegelijkertijd zijn de leden de dragers van de vereniging. Wij verwachten dat de leden actief een bijdrage willen leveren, ieder met zijn eigen ervaring, kennis en kunde en ieder vanuit zijn of haar mogelijkheden en interesses. De vraag is niet alleen “wat de vereniging voor mij kan betekenen” maar ook “wat ik voor de vereniging kan betekenen”.

De ambities 2008-2012 waren gericht op het leggen van een stevige basis voor een eigentijdse vereniging. De komende vier jaar zetten wij deze ontwikkeling door en willen wij uitgroeien tot een actieve, moderne en vernieuwende organisatie die van zich doet spreken.

Wij staan voor kwaliteit

Besturen van montessori instellingen¹ zijn zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs. De NMV heeft de ambitie dat in 2016 alle montessori instellingen in Nederland die lid zijn van de NMV voldoen aan de kwaliteitseisen van de NMV en aan de eisen van de inspectie voor een basisarrangement

De NMV staat voor kwaliteit als een opdracht vanuit onze grondslagen. Dat betekent dat wij geregeld onze uitgangspunten toetsen aan recente maatschappelijke ontwikkelingen en wetenschappelijke inzichten. Op dit moment zijn onze uitgangspunten vastgelegd in het document *Het Montessorionderwijs in de 21^e eeuw*. Discussies in de vereniging zullen er in de komende periode toe moeten leiden dat wij een nieuw visiedocument vaststellen, dat praktisch hanteerbaar is, vernieuwend is, vooruit kijkt, wetenschappelijk verantwoord is en uitgaat van wat de maatschappij verlangt van eigentijdse opvoeding en onderwijs.

Opbrengstgericht werken en passend onderwijs staan hoog op de agenda van het politieke en beleidsmatige debat over onderwijs. Over deze onderwerpen zijn inmiddels de eerste notities verschenen. Deze actuele thema's zullen in samenhang onderdeel gaan uitmaken van het op te stellen visiedocument. Het visiedocument zal worden uitgewerkt voor de verschillende doelgroepen in eigentijdse taal en terminologie. De kwaliteitsbewaking- en borging door de NMV door middel van visitaties zullen hierop worden aangepast.

Om deze ambitie verder te realiseren zal de NMV in 2016 alle scholen, peuterspeelzalen, kinderdagverblijven, BSO-instellingen en instellingen, organisaties en personen voor opleiding, begeleiding en ontwikkeling volgens de geldende procedures hebben beoordeeld in het kader van erkenning en certificering. Zelfevaluatie-instrumenten en kwaliteitszorgsystemen die beschikbaar zijn, zullen zijn gecertificeerd.

Wij willen iedereen laten zien wat onze kwaliteit is. In 2016 wil de NMV inzicht hebben geboden in de sterke en zwakke kanten van montessorischolen op basis van de eigen eisen van de NMV en op basis van de indicatoren van de inspectie. De opbrengsten van montessori opvoeding en onderwijs worden in kwantificeerbare gegevens vertaald en ter beschikking gesteld van de leden. Ook zullen leden, op initiatief van het Montessori Kenniscentrum, beschikken over handvatten om te voldoen aan de normen van de NMV en de normen van de inspectie.

¹ Waar gesproken wordt over instellingen wordt bedoeld: peuterspeelzalen, kinderopvang, BSO-instellingen, opleidingen, begeleidingsdiensten e.d.

Wij kunnen veel van elkaar leren binnen de vereniging. Nu al werkt de sectie Voortgezet Montessori Onderwijs met sectie-doorbroken visitatiecommissie. De NMV wil dit ook voor de andere secties stimuleren. Ditzelfde geldt voor het blijven bevorderen van collegiale consultaties en visitaties en kwaliteitskringen.

Kwaliteit komt in de visie van de overheid en de inspectie op de eerste plaats tot uitdrukking in de prestaties van leerlingen op examens en toetsen. De NMV denkt daar genuanceerder over en staat daarin niet alleen. Vooral in het basisonderwijs sluit de verenging van kwaliteit tot rekenen/wiskunde en taal/lezen niet aan bij onze ontwikkelingsdoelen, die overigens ook zijn vastgelegd in de wet, en ook niet altijd bij de individuele ontwikkeling van kinderen. De bestaande ambitie, namelijk het onderzoeken van de behoeften en mogelijkheden voor de ontwikkeling van 'alternatieve' toetsen en instrumenten om opbrengsten op eind- en tussenmomenten in het basisonderwijs te meten, blijft ook in de komende periode een actiepunt. Wij zullen daarbij actief de samenwerking zoeken met collega vernieuwingsbewegingen (waaronder SOVO).

Wij staan voor deskundig montessoripersoneel

In 2016 beschikken alle montessori instellingen die lid zijn van de NMV over personeel dat beschikt over montessorideskundigheid. Voor personeel zijn mogelijkheden voor permanente deskundigheidsbevordering

Het personeelsbeleid, waaronder de professionalisering, is de verantwoordelijkheid van schoolbesturen. De overheid faciliteert besturen om de deskundigheid van personeel op peil te houden, dan wel te verhogen. Naast de afspraken in cao's wat betreft de inzet van middelen zijn er de afgelopen jaren door de overheid diverse initiatieven op dit gebied genomen, van lerarenbeurs tot maatregelen in het kader van het lerarenbeleid.

De NMV heeft aanvullend op dit algemene beleid de afgelopen periode geïnvesteerd op het terrein van de montessorideskundigheid door het (laten) uitvoeren van opleidingstrajecten. Daarbij is geconstateerd dat vanwege marktwerking en wijzigingen in de recente extra eisen die aan initiële opleidingen voor het primair onderwijs worden gesteld, er in toenemende mate sprake is van verschraling van het opleidingsaanbod.² Het is de ambitie van de NMV dat in 2016 alle montessori instellingen die lid zijn van de NMV beschikken over personeel dat beschikt over montessorideskundigheid, overeenkomstig de eisen die door de Commissie Toelating en Erkenning zijn gesteld of gesteld gaan worden.

² Onder opleidingen wordt verstaan initiële opleidingen en post initiële opleidingstrajecten, nascholings- en bijscholingscursussen.

Om er voor te zorgen dat er voldoende aanbod is om de ambitie in 2016 gerealiseerd te hebben, is de 'Montessori Academie' opgericht. In deze virtuele academie zal vanuit het Montessori Kenniscentrum en de sectie OBO in brede zin worden bewaakt dat er een voldoende, kwalitatief goed opleidingsaanbod is en blijft op het terrein van het montessori onderwijs voor alle secties. De academie vervult een regiefunctie wat betreft de kwaliteit en beschikbaarheid van het aanbod. Waar hiaten (dreigen te) vallen, zorgt zij ervoor dat deze tijdig zijn opgevuld door samen te werken met een externe partij, zoals nu reeds gebeurt bij opleidingen binnen de sectie Het Jonge Kind. Waar er geen externe partij is, organiseert de academie de opleiding in eigen beheer met medewerking van individuele opleiders.

Als basis voor het aanbod gaan wij uit van onze huidige montessorivisie, later van de geactualiseerde visie. Door de afzonderlijke secties zullen verder criteria worden opgesteld waaraan opleidingen en cursussen verder moeten voldoen. Opleidingen die deel uitmaken van de academie en door de academie (mede) zijn opgezet en worden verzorgd door opleiders vanuit de NMV, worden gecertificeerd via een verkorte procedure.

Vanuit Pabo's komen geluiden dat het montessorideel wordt ingekrompen vanwege druk van de overheid op het curriculum. Hierdoor kan in de toekomst de montessoristartbekwaamheid in gevaar komen. Tegelijkertijd wordt de post initiële opleiding tot leraar montessori onderwijs voor leraren die werken op montessorischolen en de opleiding daarnaast moeten volgen, als zwaar ervaren. De NMV zet de komende periode in op het ontwikkelen van een vernieuwd model voor opleidingen montessorionderwijs, dat recht doet aan de huidige situatie, zonder af te doen aan de kwaliteitseisen. Gedacht wordt aan een meer modulaire opzet, waardoor leraren niet alleen meer geleidelijk toe kunnen groeien naar hun montessori (start)bekwaamheid, maar waarmee ook een cyclus van 'opfriscursussen' kan worden verbonden. Hierin kunnen ook de ontwikkelingen en vernieuwingen op het gebied van materialen (taal, rekenen, koo, mkvs, materialenproject vo) een plek krijgen. Ook wordt gekeken hoe 'onderzoek en opleiden in de school' een meer integraal onderdeel van het opleidingsaanbod kan uitmaken. Ervaringen op dit terrein (masteropleiding in het VO, de pilot Monton) zullen hierbij worden betrokken. Het Montessori Kenniscentrum, de Montessori Academie en de sectie OBO werken bij de ontwikkeling van het model nauw samen. In het kader van de kwaliteitsborging zullen de opleidingseisen zoals gesteld voor 'erkenning' samen met de secties waar nodig worden aangepast.

Ten slotte zal de NMV een bestaande ambitie in de komende periode realiseren, indien daar vanuit de secties voldoende belangstelling voor is, namelijk het organiseren van een kweekvijver voor aankomende directeurs en leden van het middenmanagement. Hiervoor zal vervolgens door de montessori academie een aanbod worden ontwikkeld.

Wij zijn onderzoekend en vernieuwend

In 2016 functioneert het Montessori Kenniscentrum als een ontmoetingsplaats voor praktijk, kennis, opleiding en onderzoek

Ons Montessori Kenniscentrum heeft de afgelopen periode talloze initiatieven genomen en activiteiten ontplooid op de terreinen kwaliteit, opleidingen, ontwikkelingsgroepen, afstemmingscontacten met secties en dergelijke. Daarbij is het de ambitie dat in 2016 de ontwikkelingen taal, rekenen, koo, mkvs, materiaalontwikkeling in het voortgezet montessori onderwijs hebben geleid tot beproefde bruikbare, en geaccepteerde, leermiddelen en instrumenten. Ook doelen, programma en opbrengsten voor de montessori voorschool (vve) zullen zijn vastgelegd.

De komende periode zal de NMV, in navolging van de ontwikkelingen binnen de sectie Voortgezet Montessori Onderwijs, een digitale database aanleggen van goed montessorimateriaal op basis van onderzoek naar goede ontwerpregels. Hierbij wordt samenwerking gezocht met Kennisnet en Wikiwijs, zoals het geval is voor het voortgezet onderwijs. Een verbinding met de professionalisering en de Montessori Academie ligt daarbij voor de hand.

Meer ruimte voor het Montessori Kenniscentrum maakt het mogelijk in de komende periode de taken op het terrein van kennis, onderzoek en innovatie verder te versterken, zodat het Montessori Kenniscentrum uitgroeit tot een ontmoetingsplaats voor praktijk, kennis, opleiding en innovatie en dit als een ambitie voor 2016 te formuleren. Hiertoe ontwikkelt het Montessori Kenniscentrum een samenhangend plan voor de periode 2012 – 2016.

Kern van het plan is dat de NMV op initiatief van het Montessori Kenniscentrum een lectoraat montessori onderwijs tot stand doet brengen, al dan niet samen met andere vernieuwingsrichtingen (waaronder SOVO). Het lectoraat zal extern partner worden van het Montessori Kenniscentrum en gaan dienen als platform voor onderzoek op het niveau van leraren. Een nauwe samenwerking met de Montessori Academie ligt voor de hand.

Het plan bevat tevens een onderzoeksprogramma voor de komende periode en initiatieven om onderzoeksvragen onder de aandacht te brengen van de overheid en onderzoeksinstellingen.

Wij zijn ondernemend

In 2016 is de NMV een ondernemende, actieve en groeiende vereniging met de blik naar buiten gericht

Op grond van de feitelijke leerlingenaantallen is de vereniging de afgelopen periode licht gegroeid. Tegelijkertijd moeten wij constateren dat er mogelijkheden liggen om verder te groeien (vanwege onder andere passend onderwijs en daarmee gepaard gaande ruimte voor individuele trajecten). Behalve de beperkte mogelijkheden door het stichten van nieuwe scholen, liggen er kansen die in de komende periode zullen worden opgepakt.

Zo groeit vanwege de krimp van leerlingenaantallen in het basisonderwijs het aantal kleine tot zeer kleine scholen die een oplossing proberen te zoeken voor het geven van onderwijs in combinatiegroepen. De NMV gaat actief actie ondernemen om voor kleine scholen die wellicht willen overschakelen naar het concept montessorionderwijs een stappenplan te ontwikkelen en de komende periode hiermee naar buiten te treden naar schoolbesturen, directies, pers.

In samenhang hiermee gaat de NMV actief aan de slag om de vorming van integrale Montessori Kindcentra (0 – 12) te stimuleren. Dit past ook goed binnen het beleid van de overheid. Een eerste notitie hierover is reeds beschikbaar.

Bij een moderne vereniging past een moderne communicatie. In de afgelopen periode is een communicatieplan opgesteld. Dit is deels gerealiseerd: een nieuwe huisstijl, doorgevoerd in logo, erkenningsbordjes, MM, nieuwsbrief en website. De uitwerking van de overige aanbevelingen wordt de komende periode ter hand genomen. Gestreefd wordt naar een samenwerking of integratie met Montessorinet, het mogelijk maken van het gebruik van sociale media, het organiseren en beschikbaar maken van nieuws, goede praktijken en vernieuwende initiatieven van onze leden en meer aandacht voor bijzondere gebeurtenissen. Het zijn slechts enkele voorbeelden. Daarnaast willen wij de jaarlijkse montessoridag nieuw leven in blazen en leden voorzien van materiaal om deze dag tot een feest te maken. Datzelfde geldt, zij het in een meer aansprekende vorm, voor de jaarlijkse montessori-conferentie. In dit verband zullen in de komende periode ook initiatieven worden genomen om de meerwaarde van montessori opvoeding en onderwijs onder de aandacht van ouders te brengen. De ontwikkelde producten en diensten zullen ter beschikking van de leden worden gesteld.

Het is belangrijk dat leden hun blikveld verruimen ook buiten onze grenzen. Door vormen van uitwisseling kunnen inspirerende ideeën worden verzameld en ook kunnen Nederlandse ervaringen verrijkend zijn voor montessorianen over de grens. Via onze vertegenwoordiging in Montessori Europe gebeurt dit al binnen Europa. Dit wordt de komende periode gecontinueerd en waar behoeften vanuit de secties daar aanleiding toe geven, geïntensiveerd. Verder streven wij ernaar dat in 2016 de positie van de NMV ten opzichte van de

AMI is gedefinieerd, inclusief de erkenning van NMV-diploma's buiten Nederland en zo mogelijk het lidmaatschap van de AMI.

Wij zijn een effectieve organisatie

In 2016 wordt op het niveau van bestuur, secties en Montessori Kenniscentrum planmatig gewerkt volgens een afgesproken plancyclus en werken secties en Montessori Kenniscentrum effectief samen

In de afgelopen periode is via een statutenwijziging de organisatie van de NMV aangepast. OBO is als sectie ingevoegd in de totaalorganisatie, het Montessori Kenniscentrum heeft daarin een plek gekregen en de VMO zit nu onder het gemeenschappelijke montessoridak.

De tijd staat niet stil. Het is goed te leren van ontwikkelingen en hierop te reageren. Zo leert de ervaring dat activiteiten van de sectie OBO, het Montessori Kenniscentrum en de beoogde Montessori Academie elkaar overlappen. De komende periode zal worden benut om werkende weg en met oog voor de 'beste oplossing' te bezien welke structuur voor de lange termijn verkiesbaar is.

Landelijke beleidsontwikkelingen rond de kindcentra, de samenwerking tussen vve en basisonderwijs en het samengaan in één gebouw van peuterspeelzaal en basisschool of verder nog met BSO, vragen om inhoudelijke afstemming en een doorgaande lijn. In de komende periode zullen de secties Basisonderwijs en Het Jonge Kind in dit kader nauwer gaan samenwerken op landelijk en regionaal niveau. De consequenties voor de structuur van de vereniging worden daarna getrokken: ook hier volgt vorm de inhoud.

Sinds enkele jaren slaagt de NMV er in tijdig aan de leden het beleid en de financiën te verantwoorden in de ALV met de benodigde verklaring van de accountant. In de komende periode zullen secties, commissies en het Montessori Kenniscentrum zich periodiek verantwoorden binnen het NMV-bestuur. Vanaf 2013-2014 komt er jaarlijks een samenhangend en onderling afgestemd activiteitenplan, inclusief sluitende begrotingsafspraken.